

Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK

JULIANE KOKOTT

esitatud 17. mail 2023¹

Kohtuasi C-84/22

Right to Know CLG

versus

An Taoiseach

(eelotsusetaotlus, mille on esitanud High Court (kõrge kohus, Iirimaa))

Eelotsusetaotlus – Üldsuse õigus tutvuda keskkonnateabega – Erandid – Asutusesisene teabevahetus – Riigiasutuste töö – Valitsuskabineti nõupidamiste protokollid – Varasemal kohtuotsusel põhinev protokollide liigitamine erandi kohaldamisalasse – Seadusjõu põhimõtte kohaldamatus

I. Sissejuhatus

1. Århusi konventsiooni² rakendav keskkonnateabe direktiiv³ sätestab õiguse tutvuda keskkonnateabega. Ühtlasi näevad nii konventsioon kui ka direktiiv ette erandid sellest õigusest, võimaldades kaitsta eelkõige asutusesisese teabevahetuse ja riigiasutuste töö konfidentsiaalsust.

2. Käesoleva eelotsusetaotluse eesmärk on selgitada, kas valitsuskabineti nõupidamiste protokollid kuuluvad asutusesisese teabevahetuse suhtes kehtiva erandi või riigiasutuste töö suhtes kehtiva erandi kohaldamisalasse. Samuti tuleb kaaluda, kas seda küsimust võib üldse uuesti läbi vaadata, kui see on varem sama teabetaotluse kohta tehtud seadusjõustunud kohtuotsuses juba lahendatud.

II. Õiguslik raamistik

A. Århusi konventsioon

3. Keskkonnateabega tutvumise õigus on sätestatud Århusi konventsiooni artiklis 4.

¹ Algkeel: saksa.

² Keskkonnainfo kättesaadavuse ja keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise 1998. aasta konventsioon (ELT 2005, L 124, lk 4), mis kiideti heaks nõukogu 17. veebruari 2005. aasta otsusega 2005/370/EÜ (ELT 2005, L 124, lk 1).

³ Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2003. aasta direktiiv 2003/4/EÜ keskkonnateabele avaliku juurdepääsu ja nõukogu direktiivi 90/313/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (EÜT 2003, L 41, lk 26; ELT eriväljaanne 15/07, lk 375) (edaspidi „keskkonnateabe direktiiv“).

4. Århusi konventsiooni artikli 4 lõike 3 punkt b sisaldab asutusesisese teabevahetuse suhtes kehtivat erandit:

„Keskkonnainfo taotluse võib jätta rahuldamata, kui

[...]

c) taotletakse alles koostatavat materjali või avaliku võimu organi sisesuhtlust kajastavat infot ja selle andmisest keeldumine on siseriiklikus õigusaktis või õiguspraktikas ette nähtud erandina, võttes arvesse üldsuse huvi, mille rahuldamist avalikustamine täidab.“

5. Riigiasutuste töö konfidentsiaalsus on kaitstav Århusi konventsiooni artikli 4 lõike 4 punkti a alusel:

„Keskkonnainfo taotluse võib jätta rahuldamata, kui avalikustamine võib ebasoodsalt mõjutada:

a) avaliku võimu organi menetluse konfidentsiaalsust, kui konfidentsiaalsusnõue on ette nähtud siseriikliku õigusega;

[...]

Info avalikustamisest keeldumise põhjendusi tõlgendatakse kitsendavalt, arvestades vajadust info avalikustamisega rahuldada üldsuse huvi ja seda, kas taotletud info käsitleb heidete keskkonda viimist.“

B. Keskkonnateabe direktiiv

6. Keskkonnateabe direktiivi artikli 3 lõikes 1 on sätestatud õigus tutvuda keskkonnateabega:

„Liikmesriigid tagavad, et riigiasutused peavad vastavalt käesoleva direktiivi sätetele tegema nende valduses oleva või nende nimel hoitava keskkonnateabe kättesaadavaks igale taotlejale tema taotluse korral, ilma et ta peaks tõestama oma huvi.“

7. Keskkonnateabe direktiivi artikkel 4 näeb ette erandid sellest õigusest.

8. Asutusesisese teabevahetuse suhtes kehtiv erand on sätestatud keskkonnateabe direktiivi artikli 4 lõike 1 punktis e:

„Liikmesriigid võivad sätestada, et keskkonnateabe nõude võib tagasi lükata, kui:

[...]

e) taotlus käsitleb asutusesisest teabevah[e]tust, kuid võttes arvesse, kas avalikustamine teeniks üldsuse huve.“

9. Selle kõrval sisaldab keskkonnateabe direktiivi artikli 4 lõike 2 punkt a riigiasutuste töö suhtes kehtivat erandit:

„Liikmesriigid võivad sätestada keskkonnateabe taotluse tagasilükkamise, kui teabe avalikustamine võib kahjustada:

a) riigiasutuste töö konfidentsiaalsust, kui niisugune konfidentsiaalsus on seadusega sätestatud;

[...]

Lõikes 1 ja 2 mainitud tagasilükkamise põhjuste tõlgendamine peaks olema piiratud, võttes arvesse, kas avalikustamine teeniks konkreetsel üksikjuhul üldsuse huvisid. Igal üksikjuhul tuleb avalikustamisega teenitavaid üldsuse huvisid võrrelda tagasilükkamisega teenitavate huvidega. Liikmesriigid ei või lõike 2 punktide a, d, f, g ja h alusel sätestada taotluse tagasilükkamist, kui see on seotud keskkonda sattuvaid heitmeid käsitleva teabega.“

C. Iiri õigus

10. Iiri põhiseaduse artikkel 28.4.3 näeb ette Iiri valitsuse debattide ja nõupidamiste konfidentsiaalsuse. Erandid kehtivad üksnes kohtute ja muude õiguskaitseorganite uurimiste suhtes.

11. Iirimaa võttis keskkonnateabe direktiivi üle Euroopa ühenduste (juurdepääs keskkonnateabele) eeskirjadega 2007 (European Communities (Access to Information on the Environment) Regulations 2007, S.I. No 133/2007) (28.3.2007).

III. Asjaolud ja eelotsusemenetlus

12. Right to Know CLG, Iiri õiguse alusel asutatud mittetulundusühing, esitas 8. märtsil 2016 An Taoiseachile (Iiri peaminister) taotluse tutvuda dokumentidega, mis käsitlevad valitsuskabinetis toimunud arutelusid Iirimaa kasvuhoonegaaside heitkoguste üle aastatel 2002–2016. An Taoiseach (Iiri peaminister) jättis taotluse 2016. aasta juunis pärast asutusesisest läbivaatamist rahuldamata. Right to Know pöördus seepeale High Courti (kõrge kohus, Iirimaa) poole palvega teha selle otsuse kohtulik kontroll.

13. 1. juuni 2018. aasta kohtuotsusega Right to Know CLG vs. An Taoiseach ([2018] IEHC 372) saatis High Court (kõrge kohus) vaidlustatud otsuse uuesti läbivaatamiseks tagasi An Taoiseachile (Iiri peaminister). High Court (kõrge kohus) tuvastas muu hulgas poolte viidatud pretsedendile⁴ tuginedes, et Iirimaa valitsuse nõupidamised tuleb kvalifitseerida „asutusesiseseks teabevahetuseks“, mistõttu ei ole keskkonda sattuvaid heitkoguseid käsitlevate andmete kohustusliku avaldamise nõue kohaldatav (keskkonnateabe direktiivi artikli 4 lõike 2 kolmas lause). An Taoiseach (Iiri peaminister) ei kaalunud aga vastastikku üldsuse huvi avalikustamise vastu ja asutuse huvi konfidentsiaalsuse vastu (artikli 4 lõike 2 teine lause).

⁴ High Courti (kõrge kohus) 4. juuni 2012. aasta otsus An Taoiseach vs. Commissioner for Environmental Information ([2010] IEHC 241).

14. An Taoiseach (Iiri peaminister) andis 16. augusti 2018. aasta otsusega loa tutvuda osaga taotletud dokumentidest. Right to Know esitas seepeale High Courtile (kõrge kohus) taas palve teha kõnealuse teise otsuse kohtulik kontroll. Selles kohtus ei ole nüüd enam pädev kohtunik, kes tegi 1. juuni 2018. aasta otsuse. Uus kohtunik esitab Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

- „1. Kas liikmesriigi täitevvõimu selliste ametlike nõupidamiste protokolle, mille raames valitsuse liikmed kogunevad ja tegutsevad kollektiivse organina, tuleb nendes protokollides sisalduvale keskkonnateabele juurdepääsu taotlemisel pidada „asutusesiseseks teabevahetuseks“ või „riigiasutuste tööks“ vastavalt nende mõistete tähendusele keskkonnateabe direktiivi artikli 4 lõike 1 punktis e ja artikli 4 lõike 2 punktis a?
2. Kas kohtuotsuse seadusjõu põhimõte (nagu seda on käsitletud kohtuotsuses Köbler, C-224/01, ECLI:EU:C:2003:513, ja hilisemas kohtupraktikas) ulatub kaugemale varasema kohtuotsuse resolutsioonist või põhjendavast osast ning hõlmab lisaks ka varasemas kohtuotsuses tuvastatud faktilisi ja õiguslikke asjaolusid? Teisisõnu: kas kohtuotsuse seadusjõu põhimõte piirdub vaidluse eseme ja aluse *estoppel*iga (*cause of action estoppel*) või laieneb see ka üksikküsimuse *estoppel*ile (*issue estoppel*)?
3. Kas poolte vahel pooleliolevas keskkonnateabe direktiivi väidetavat rikkumist puudutavas menetluses, milles käsitletakse konkreetset keskkonnateabe taotlust, millega seoses on taotlejal õnnestunud saavutada otsuse tühistamine selliselt, et mõned liidu õigusel põhinevad kaebuse väited rahuldati ja teised lükati tagasi, on liidu õigusega ja eelkõige tõhususe põhimõttega vastuolus riigisiseses õiguses ette nähtud kohtuotsuse seadusjõu põhimõte, mis põhineb üksikküsimuse *estoppel*il ja mille kohaselt peab liikmesriigi kohus sama taotluse kohta tehtud uut otsust puudutavas uues menetluses jätma sellise taotleja kaebuse selle uue otsuse peale menetlusse võtmata tulenevalt asjaolust, et liidu õigusel põhinevad väited olid varem rahuldamata jäetud ja neid ei oldud tolles asjas edasi kaevatud?
4. Kas kolmandale küsimusele antavat vastust mõjutavad asjaolud, et i) Euroopa Kohtule eelotsusetaotlust ei esitatud ja ii) kumbki pool ei juhtinud riigisisese kohtu tähelepanu asjakohasele Euroopa Kohtu praktikale?“

15. Right to Know, Iirimaa ja Euroopa Komisjon esitasid kirjalikud seisukohad. Kodukorra artikli 76 lõike 2 alusel loobus Euroopa Kohus kohtuistungil korraldamisest, kuna ta leiab, et tal on otsuse tegemiseks piisavalt teavet.

IV. Õiguslik hinnang

16. Keskkonnateabe direktiivi vastu võttes soovis liidu seadusandja tagada liidu õiguse kooskõla Århusi konventsiooniga, nähes ette üldise korra. Selle eesmärk on tagada, et igal taotlejal on õigus tutvuda riigiasutuste valduses oleva või nende nimel hoitava keskkonnateabega, ilma et ta peaks tõendama oma huvi.⁵

⁵ 14. veebruari 2012. aasta kohtuotsus Flachglas Torgau (C-204/09, EU:C:2012:71, punkt 31) ja 20. jaanuari 2021. aasta kohtuotsus Land Baden-Württemberg (asutusesisene teabevahetus) (C-619/19, EU:C:2021:35, punkt 28).

17. Liidu seadusandja nägi keskkonnateabe direktiivi artiklis 4 siiski ette, et liikmesriigid võivad kehtestada sellest õigusest erandeid. Kui niisugused erandid on liikmesriigi õigusesse tegelikult üle võetud, võivad riigiasutused neile esitatavate teabenõuete rahuldamata jätmiseks neile eranditele tugineda.⁶

18. Eelotsusetaotlus puudutab ühelt poolt küsimust, kas vaidlusalune teave kuulub asutusesisese teabevahetuse suhtes kehtiva erandi või riigiasutuste töö konfidentsiaalsuse kaitseks kehtiva erandi kohaldamisalasse (selle kohta jaotis A). Teiselt poolt on küsimus selles, kas ja millises ulatuses on kõnealuste erandite kohaldatavus põhikohtuasjas 1. juuni 2018. aasta seadusjõustunud kohtuotsusega juba lõplikult otsustatud (selle kohta jaotis B).

A. Kõne alla tulevate erandite tõlgendamine (esimene eelotsuse küsimus)

19. Keskkonnateabe direktiivi artikli 4 lõike 2 kolmanda lause kohaselt ei saa keskkonnateabega tutvumise õigusest tehtud eranditega põhjendada keeldu tutvuda keskkonnaheidet käsitleva teabega. Üks neist eranditest on sätestatud artikli 4 lõike 2 punktis a. See erand võimaldab kaitsta riigiasutuste töö konfidentsiaalsust. Kuna valitsuskabineti selliste nõupidamiste protokolle, mis käsitlevad kasvuhoonegaaside heitkoguseid, võib pidada keskkonnaheidet puudutavaks teabeks, on kaheldav, kas see erand võib põhjendada teabega tutvumise keelamist.

20. Kui kohaldatav on seevastu keskkonnateabe direktiivi artikli 4 lõike 1 punkti e kohane asutusesisese teabevahetuse suhtes kehtiv erand, tuleb keskkonnaheidet artikli 4 lõike 2 teise lause kohasel kaalumisel, mille ühel poolel on avalik huvi teabe avalikustamise vastu, küll arvesse võtta, kuid tähtsust võivad omada ka vastandlikud huvid.

21. Seega on esimese küsimuse eesmärk kindlaks teha, milline neist kahest erandist on kohaldatav. Küsimus põhineb siiski eeldusel, et kaks erandit ei saa olla kohaldatavad üheaegselt. Järgmiseks näitan, et see eeldus ei ole õige.

1. Asutusesisene teabevahetus

22. Mõiste „asutusesisene teabevahetus“ hõlmab teavet, mis ringleb riigiasutuses ja mis ei ole teabetaotluse esitamise ajal selle asutuse sisekasutusest väljunud, eelkõige ei ole seda avalikustatud kolmandale isikule või tehtud üldsusele kättesaadavaks.⁷ Selle erandi eesmärk on vastata riigiasutuste vajadusele omada kaitstud ruumi, et jätkata arutelusid ja viia läbi asutusesiseseid debatte.⁸

23. Keskkonnateabe direktiivi artikli 2 punkti 2 alapunktis a on sätestatud, et kõnealuses direktiivis tähendab valitsusasutus riigiasutust. Eelotsusetaotluse kohaselt jäävad dokumendid, mis kajastavad Iirimaa valitsuse nõupidamisi, Iiri valitsuse sisekasutusse. Neid ei avaldata kolmandatele isikutele ega tehta üldsusele kättesaadavaks. See on kooskõlas Iirimaa põhiseaduse artikliga 28.4.3, mis näeb ette Iiri valitsuse nõupidamiste ja debattide konfidentsiaalsuse.

⁶ 20. jaanuari 2021. aasta kohtuotsus Land Baden-Württemberg (asutusesisene teabevahetus) (C-619/19, EU:C:2021:35, punkt 31).

⁷ 20. jaanuari 2021. aasta kohtuotsus Land Baden-Württemberg (asutusesisene teabevahetus) (C-619/19, EU:C:2021:35, punkt 47).

⁸ Vt 20. jaanuari 2021. aasta kohtuotsus Land Baden-Württemberg (asutusesisene teabevahetus) (C-619/19, EU:C:2021:35, punktid 44 ja 46). Samamoodi 17. detsembri 2020. aasta kohtuotsus De Masi ja Varoufakis vs. Euroopa Keskpank (C-342/19 P, EU:C:2020:1035, punktid 51 ja 52), mis käsitleb Euroopa Keskpanga dokumentidega tutvumise eeskirju. Vt juba komisjoni ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv keskkonnateabele avaliku juurdepääsu kohta (KOM(2000) 402 (lõplik)) ja Århusi konventsiooni vastavuskomitee (Aarhus Convention Compliance Committee) 19. juuni 2017. aasta dokument „Findings and recommendations with regard to communication ACCC/C/2013/93 concerning compliance by Norway“, punkt 71.

24. Järelikult kujutavad taotletud dokumendid endast asutusesisest teabevahetust. Nende dokumentidega tutvumise võib keelata, kui nende avalikustamise vastu ei ole ülekaalukat üldist huvi.

25. Iiri täitevvõimu ametlike nõupidamiste protokollid tuleb nendes sisalduva keskkonnateabega tutvumise õiguse taotlemisel seega kvalifitseerida asutusesiseseks teabevahetuseks keskkonnateabe direktiivi artikli 4 lõike 1 punkti e tähenduses.

2. Riigiasutuste töö

26. Keskkonnateabe direktiivi artikli 4 lõike 2 punkti a kohaselt võivad liikmesriigid lisaks ette näha keskkonnateabe taotluse rahuldamata jätmise, kui teabe avalikustamine võib kahjustada riigiasutuste töö konfidentsiaalsust, kui niisugune konfidentsiaalsus on seadusega sätestatud.

27. Viidatud õigusakti saksakeelset versiooni arvestades liigituvad Iiri valitsuskabineti nõupidamised ilmselgelt riigiasutuste töö alla.

28. Seetõttu on esmalt üllatav, et High Court (kõrge kohus) pidas seda erandit kunstlikuks ja otsituks („artificial and strained“).⁹ Kõnealune arusaam võiks tuleneda keskkonnateabe direktiivi ingliskeelsest versioonist. Nagu paljudes teistes keeleversioonides, ei sisaldu ka seal mõistet, mida tuleks tingimata tõlkida „nõupidamistena“. Kasutatud on mõistet „proceedings“¹⁰, mis annab alust eeldada menetluste konfidentsiaalsuse kaitset. Saksakeelsele mõistele „Beratungen“ vastavad ainult direktiivi prantsuskeelne¹¹ ja itaaliakeelne¹² versioon, samal ajal kui teised keeleversioonid viitavad asutuste tegevusele,¹³ eelkõige protseduurilisele tegevusele või juhtumite läbivaatamisele¹⁴.

29. Kõnealused lahknevused sisalduvad ka keskkonnateabe direktiivi artikli 4 lõike 2 punktiga a üle võetud Århusi konventsiooni artikli 4 lõike 4 punkti a siduvates keeleversioonides. Konventsiooni inglise- ja prantsuskeelne versioon on selles osas direktiivi asjaomaste keeleversioonidega identne. Konventsiooni venekeelses versioonis, mis on samuti siduv, on juttu asutuse töö konfidentsiaalsusest.¹⁵

⁹ High Courti (kõrge kohus) 4. juuni 2012. aasta otsus *An Taoiseach vs. Commissioner for Environmental Information* ([2010] IEHC 241, punkt 83).

¹⁰ Samamoodi hispaania keeles: „procedimientos“; tšehhi keeles: „řízení“; kreeka keeles: „διαδικασίων“; horvaadi keeles: „postupaka“; leedu keeles: „procesinių veiksmų“; malta keeles: „tal-proċedimenti“; portugali keeles: „procedimentos“; rumeenia keeles: „procedurilor“; sloveeni keeles: „postopkov“; rootsi keeles: „förfaranden“.

¹¹ „Deliberations“.

¹² „Deliberazioni“.

¹³ Bulgaaria keeles: „дейностите“; eesti keeles: „töö“; hollandi keeles: „handlingen“; poola keeles: „działania“; slovaki keeles: „konania“; soome keeles: „toiminnan“.

¹⁴ Läti keeles: „lietu“.

¹⁵ „[К]онфиденциальность работы государственных органов в тех случаях, когда такая конфиденциальность предусматривается национальным законодательством“.

30. Liidu õigusakti – käesoleval juhul keskkonnateabe direktiivi – eri keeleversioone tuleb tõlgendada ühetaoliselt,¹⁶ kusjuures ühelgi keeleversioonil ei ole esimust¹⁷. Seepärast tuleb uurida õigusakti üldist ülesehitust ja eesmärki.¹⁸

31. Lähtuda tuleb sellest, et direktiivi artikli 4 lõike 2 teises lauses ja konventsiooni artikli 4 lõike 2 teises lauses sätestatud erandeid teabega tutvumise õigusest tuleb tõlgendada kitsalt.¹⁹ Selleks et anda riigiasutuste töö suhtes kehtivale erandile „asutusesisese teabevahetuse“ kõrval eraldi funktsioon, tuleb see piirata tegeliku arutamisprotsessiga otsuse tegemise menetluses, jättes sellest välja otsuse aluseks olevad faktilised asjaolud.²⁰ Sellele tuginedes sedastas Euroopa Kohus, et keskkonnateabe direktiivi artikli 4 lõike 2 punkt a ja Århusi konventsiooni artikli 4 lõike 4 punkt a viitavad otsustusprotsessi viimastele etappidele,²¹ seega kaitsevad riigiasutuste (viimase etapi) nõupidamisi, kuid ei mõjuta riigiasutuste nõupidamistele eelnevat haldusmenetlust tervikuna.²²

32. Kui Iiri valitsuse nõupidamised tähendavad menetluse viimast etappi – mida peab hindama liikmesriigi kohus –, on seega tegemist riigiasutuste tööga keskkonnateabe direktiivi artikli 4 lõike 2 punkti a tähenduses.

3. Mitme erandi ühekorraga kohaldamine

33. Esimese küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus aga teada, kas protokollid, mis on koostatud liikmesriigi täitevvõimu ametlikel nõupidamistel, mille raames valitsuse liikmed kogunevad ja tegutsevad kollektiivse organina, tuleb liigitada „riigiasutuste tööks“ või „asutusesiseseks teabevahetuseks“. Sellest lähtuvalt tuleks keskkonnateabe direktiivi artikli 4 lõike 1 punktis e sätestatud erand ja artikli 4 lõike 2 punktis a sätestatud erand vastupidi esitatud kaalutlustele teineteise suhtes piiritleda. See eeldus on aga vale. Need kaks erandit pigem kattuvad.²³

34. Mõlema erandi aluseks on nimelt asutuste üks ja sama vajadus kaitstud ruumi järele asutusesisesteks mõttevahetusteks ja debattideks.

¹⁶ 27. oktoobri 1977. aasta kohtuotsus Bouchereau (30/77, EU:C:1977:172, punktid 13 ja 14); 27. märtsi 1990. aasta kohtuotsus Cricket St Thomas (C-372/88, EU:C:1990:140, punkt 19) ja 6. oktoobri 2021. aasta kohtuotsus Consorzio Italian Management ja Catania Multiservizi (C-561/19, EU:C:2021:799, punkt 43).

¹⁷ 27. märtsi 1990. aasta kohtuotsus Cricket St Thomas (C-372/88, EU:C:1990:140, punkt 18); 26. jaanuari 2021. aasta kohtuotsus Hessischer Rundfunk (C-422/19 ja C-423/19, EU:C:2021:63, punkt 65) ning 17. jaanuari 2023. aasta kohtuotsus Hispaania vs. komisjon (C-632/20 P, EU:C:2023:28, punkt 40).

¹⁸ 27. oktoobri 1977. aasta kohtuotsus Bouchereau (30/77, EU:C:1977:172, punktid 13 ja 14); 26. jaanuari 2021. aasta kohtuotsus Hessischer Rundfunk (C-422/19 ja C-423/19, EU:C:2021:63, punkt 65) ning 17. jaanuari 2023. aasta kohtuotsus Hispaania vs. komisjon (C-632/20 P, EU:C:2023:28, punkt 42).

¹⁹ Vt 23. novembri 2016. aasta kohtuotsus Bayer CropScience ja Stichting De Bijenstichting (C-442/14, EU:C:2016:890, punkt 56) ning 20. jaanuari 2021. aasta kohtuotsus Land Baden-Württemberg (asutusesisene teabevahetus) (C-619/19, EU:C:2021:35, punktid 33 ja 48) ning kohtujurist Sharpstoni ettepanek kohtuasjas Flachglas Torgau (C-204/09, EU:C:2011:413, punkt 83).

²⁰ Vt kohtujurist Sharpstoni ettepanek kohtuasjas Flachglas Torgau (C-204/09, EU:C:2011:413, punkt 83) ja kohtujurist Szpunari ettepanek kohtuasjas Saint-Gobain Glass Deutschland vs. komisjon (C-60/15 P, EU:C:2016:778, punktid 76 ja 57 jj) ning Århusi konventsiooni vastavuskomitee 28. märtsi 2014. aasta dokument „Findings and recommendations with regard to communication ACCC/C/2010/51 concerning compliance by Romania“, punkt 89.

²¹ 14. veebruari 2012. aasta kohtuotsus Flachglas Torgau (C-204/09, EU:C:2012:71, punkt 63).

²² 13. juuli 2017. aasta kohtuotsus Saint-Gobain Glass Deutschland vs. komisjon (C-60/15 P, EU:C:2017:540, punkt 81).

²³ Vt 28. juuli 2011. aasta kohtuotsus Office of Communications (C-71/10, EU:C:2011:525, punkt 30) ning 17. detsembri 2020. aasta kohtuotsus De Masi ja Varoufakis vs. Euroopa Keskpang (C-342/19 P, EU:C:2020:1035, punkt 62).

35. Seda näitab eriti selgelt liidu institutsioonide dokumentidega tutvumise õigusest tehtud erand, mis on sätestatud määruse nr 1049/2001²⁴ artikli 4 lõikes 3. Selle kohaselt võidakse keelata tutvuda dokumendiga, mille institutsioon on koostanud oma sisekasutuseks, kui sellise dokumendi avaldamine kahjustaks oluliselt institutsiooni otsustamisprotsessi.

36. Lisaks sellele tuginevad dokumentidega tutvumise õigust käsitlevate liidu õigusnormide kohaldamisalas tehtud otsused teatud teabega tutvumise keelamise kohta sageli ühekorraga mitmele erandile, ilma et Euroopa Kohus seda vaeleks peaks.²⁵

37. Seega tuleb esimesele küsimusele vastata nii, et protokollid, mis on koostatud liikmesriigi täitevvõimu ametlikel nõupidamistel, mille raames valitsuse liikmed kogunevad ja tegutsevad kollektiivse organina, tuleb nendes sisalduva keskkonnateabega tutvumise õiguse taotlemisel liigitada „asutusesiseseks teabevahetuseks“ keskkonnateabe direktiivi artikli 4 lõike 1 punkti e tähenduses. Kui kõnealused nõupidamised on menetluse viimane etapp, on ühtlasi tegemist „riigiasutuse tööga“ artikli 4 lõike 2 punkti a tähenduses.

B. Seadusjõud

1. Seadusjõu küsimuste tähtsusetus

38. Ülejäänud küsimustega soovib High Court (kõrge kohus) teada, kas kohtuotsuse seadusjõu põhimõte ei luba tal seada käesoleva eelotsusetaotluse esitamisega kahtluse alla 1. juuni 2018. aasta otsuses tehtud järeldusi. Vastavalt 1. juuni 2018. aasta seadusjõustunud esimesele kohtuotsusele on vaidlusalune teave hõlmatud asutusesisese teabevahetuse suhtes kehtiva erandiga keskkonnateabe direktiivi artikli 4 lõike 1 punkti e tähenduses,²⁶ mitte aga riigiasutuste töö suhtes kehtiva erandiga artikli 4 lõike 2 punkti a tähenduses²⁷.

39. Eelotsusetaotluse esitanud kohus kaalub nüüd vastupidise otsuse tegemist, nimelt kõnealuse teabe liigitamist mitte asutusesisese teabevahetuse suhtes kehtiva erandi, vaid riigiasutuste töö suhtes kehtiva erandi kohaldamisalasse. Võimalik, et riigiasutuste töö konfidentsiaalsuse kaitsega seotud erand ei ole siiski kohaldatav, kuna keskkonnateabe direktiivi artikli 4 lõike 2 kolmas lause ei luba jätta avaldamata keskkonnaheidet puudutavat teavet. Asutusesisese teabevahetuse suhtes kõnealune piirang aga ei kehti.

40. Esimesele küsimusele antud vastusest nähtub siiski, et mõlema erandi tingimused võivad täidetud olla üheaegselt ja vaidlusaluse teabe kohta olemas olevate andmete kohaselt on igal juhul tegemist asutusesisese teabevahetusega. Seega võib teabega tutvumise keelamisel tugineda asutusesisese teabevahetuse konfidentsiaalsusele, isegi kui see teave puudutab heidet keskkonda ja riigiasutuste tööd.

²⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määrus (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele (EÜT 2001, L 145, lk 43; ELT eriväljaanne 01/03, lk 331).

²⁵ 21. juuli 2011. aasta kohtuotsus *Rootsi vs. MyTravel ja komisjon* (C-506/08 P, EU:C:2011:496, punkt 77 jj ning punkt 109 jj); 28. novembri 2013. aasta kohtuotsus *Jurašinović vs. nõukogu* (C-576/12 P, EU:C:2013:777, punktid 28 ja 38) ning 27. veebruari 2014. aasta kohtuotsus *komisjon vs. EnBW Energie Baden-Württemberg* (C-365/12 P, EU:C:2014:112, punktid 62, 63 ja 79).

²⁶ High Courti (kõrge kohus) 1. juuni 2018. aasta otsus *Right to Know CLG vs. An Taoiseach* ([2018] IEHC 372, punkt 65).

²⁷ High Courti (kõrge kohus) 1. juuni 2018. aasta otsus *Right to Know CLG vs. An Taoiseach* ([2018] IEHC 372, punkt 76).

41. Seetõttu ei ole tegelikult enam oluline, et järeltulijal, et tegemist on asutusesisese teabevahetusega ja mitte riigiasutuste tööga, on seadusjõud. Allpool toodud kaalutlused on seega teise võimalusena esitatud juhuks, kui Euroopa Kohus soovib neid küsimusi siiski käsitleda.

2. Seadusjõu küsimustele teise võimalusena vastamine

42. Kuna liidu õigusnormid liikmesriigi kohtute otsuste seadusjõu kohta puuduvad, kuulub see küsimus liikmesriikide menetlusautonoomia alla. Siiski kehtib võrdväarsuse ja tõhususe põhimõte.²⁸

a) Seadusjõu ulatus (teine eelotsuse küsimus)

43. Teise eelotsuse küsimusega soovitakse teada, kas tõhususe põhimõttega on kooskõlas, kui seadusjõud ei piirdu kohtuotsuse resolutsiooniga, vaid hõlmab ka selle põhjendusi.

44. Tõhususe põhimõtet ei ole rikutud, kui seadusjõu ulatus riigisisese õiguse alusel vastab liidu õiguses kohaldatavatele põhimõtetele. Liidu õiguse kohaselt hõlmab seadusjõud põhjenduse neid osi, mis on resolutsiooni toetamiseks vajalikud ja viimastest seetõttu *lahutamatud*.²⁹ Kohtuotsuse põhjenduste nendele osadele, mis ei ole resolutsiooni toetamiseks vajalikud, liidu õiguse kohaselt seadusjõud seevastu ei laiene.³⁰

45. Kui kanda seadusjõu selline piiritlemine üle põhikohtuasjale, oleks vaidlusaluse teabe kui 1. juuni 2018. aasta kohtuotsuse toetamiseks vajaliku põhjenduse liigitamine selle erandi kohaldamisalasse, mis on kehtestatud asutusesisese teabevahetuse konfidentsiaalsuse kaitseks, õiguspärane. See oli vajalik, et tühistada teabetaotluse rahuldamata jätmise otsus ja taotlus uueks otsustamiseks haldusasutusele tagasi saata.

46. Seevastu vähem selge on, kas resolutsioonist lahutamatu on ka see osa, millega keelduti kohaldamast riigiasutuste töö konfidentsiaalsuse kaitseks kehtivat erandit. High Courti (kõrge kohus) perspektiivist oli kõnealune keeldumine lahutamatult seotud asutusesisese teabevahetuse suhtes kehtiva erandi kohaldamisega, kuna High Court (kõrge kohus) eeldas, et ühekorraga saab kohaldada vaid ühte erandit. Esimese küsimuse kohta esitatud kaalutluste kohaselt võivad aga mõlemad erandid olla kohaldatavad üheaegselt.

47. Lõppkokkuvõttes ei ole piiritletavus aga oluline. Nimelt ei nõua tõhususe põhimõte, et liikmesriigid kohandaksid riigisisese õiguse kohast seadusjõu ulatust vastavalt kriteeriumidele, mis on seadusjõu suhtes sätestatud liidu õiguses. Nimetatud põhimõte lubab ka kaugemale ulatuvat seadusjõudu, kui see ei tee liidu õiguskorraga antud õiguste kasutamist praktiliselt võimatuks või ülemäära raskeks.

²⁸ 3. septembri 2009. aasta kohtuotsus Fallimento Olimpiclub (C-2/08, EU:C:2009:506, punkt 24) ja 7. aprilli 2022. aasta kohtuotsus Avio Lucos (C-116/20, EU:C:2022:273, punkt 100).

²⁹ 1. juuni 2006. aasta kohtuotsus P & O European Ferries (Vizcaya) ja Diputación Foral de Vizcaya vs. komisjon (C-442/03 P ja C-471/03 P, EU:C:2006:356, punkt 44); 15. novembri 2012. aasta kohtuotsus Gothaer Allgemeine Versicherung jt (C-456/11, EU:C:2012:719, punkt 40) ning 17. septembri 2020. aasta kohtuotsus Alfamicro vs. komisjon (C-623/19 P, ei avaldata, EU:C:2020:734, punkt 37).

³⁰ Samamoodi 15. novembri 2012. aasta kohtuotsus Al-Aqsa vs. nõukogu (C-539/10 P ja C-550/10 P, EU:C:2012:711, punkt 49) ning 11. novembri 2015. aasta kohtuotsus Klausner Holz Niedersachsen (C-505/14, EU:C:2015:742, punktid 43 ja 46). Nii ka kohtujurist Trstenjaki ettepanek liidetud kohtuasjades Al-Aqsa vs. nõukogu (C-539/10 P ja C-550/10 P, EU:C:2012:321, punkt 35).

48. Võttes arvesse allpool esitatud kaalutlusi, eelkõige apellatsioonkaebuse³¹ kasutamise võimalust, ei ole ilmne, et seadusjõu laiendamine kohtuotsuse põhjendustele, mis ei ole resolutsiooni toetamiseks vajalikud, muudaks kõnealuste õiguste kasutamise ülemäära raskeks.

49. Järelikult tuleb teisele küsimusele vastata nii, et tõhususe põhimõte ei nõua kohtuotsuse seadusjõu piiramist resolutsiooni toetamiseks vajalike põhjendustega.

b) Seadusjõustunud järelduste arvesse võtmata jätmine (kolmas ja neljas eelotsuse küsimus)

50. Kolmanda ja neljanda küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas tõhususe põhimõttega on kooskõlas, kui tema 1. juuni 2018. aasta otsuses sisalduvad seadusjõustunud järeldused sama teabetaotluse kohta ei luba uuesti läbi vaadata põhikohtuasjas toimunud vaidlusaluse teabe liigitamist asutusesisese teabevahetuse suhtes kehtiva erandi ja riigiasutuste töö suhtes kehtiva erandi kohaldamisalasse. Eelkõige soovib ta teada, kas tõsiasi, et esimeses menetluses ei esitatud Euroopa Kohtule eelotsusetaotlust ja pooled ei juhtinud kohtu tähelepanu Euroopa Kohtu asjakohasele praktikale, on oluline osas, mis puudutab esimeses kohtuotsuses tehtud järelduste seadusjõu kooskõla teises kohtumenetluses.

51. Järelikult soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas liidu õigus nõuab seadusjõustunud järelduste arvesse võtmata jätmist, kui esineb võimalus, et need on liidu õigusega vastuolus.

52. On tõsi, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei kohusta liidu õigus liikmesriigi kohut jätma kohaldamata riigisiseseid menetlusnorme, mis annavad kohtuotsusele seadusjõu. See kehtib ka juhul, kui see võimaldaks heastada liidu õiguse mis tahes sätte rikkumise.³²

53. Teisiti on asi aga siis, kui kohaldatavad riigisisemed menetlusnormid võimaldavad liikmesriigi kohtul seadusjõustunud otsust teatavatel tingimustel muuta, et viia tekkinud olukord riigisisese õigusega kooskõlla. Võrdväarsuse ja tõhususe põhimõttest lähtudes peab kohus seda võimalust ka kasutama, et taastada olukorra kooskõla liidu õigusega.³³

54. Kuigi eelotsusetaotluses endas viited riigisisese õiguse asjakohastele nõuetele puuduvad, sisalduvad need lisatud kohtuotsuses³⁴, millega oli eelotsusetaotluse esitanud kohus otsustanud esitada Euroopa Kohtule eelotsusetaotluse. Viidatud kohtuotsuse kohaselt võivad Iirimaa kohtud teatud tingimustel anda poolele loa lasta vaidlusküsimust uurida hilisemas menetluses, olgugi et varasemas menetluses on see küsimus tema kahjuks lahendatud. Kõnealust kaalutusõigust kasutades peab kohus kaaluma põhiseaduslikku õigust pöörduda kohtusse ning avalikku huvi ja üldsuse huve. Avalikus huvis on saavutada kohtuvaidluse (põhimõtteliselt) lõplik lahendamine ja olukord, kus isik ei peaks seoses varem juba lahendatud küsimustega osalema kohtumenetluses uuesti või teist korda.

³¹ Vt allpool punkt 56 jj.

³² 1. juuni 1999. aasta kohtuotsus *Eco Swiss* (C-126/97, EU:C:1999:269, punktid 46 ja 47); 6. oktoobri 2009. aasta kohtuotsus *Asturcom Telecomunicaciones* (C-40/08, EU:C:2009:615, punkt 37) ja 4. märtsi 2020. aasta kohtuotsus *Telecom Italia* (C-34/19, EU:C:2020:148, punkt 65).

³³ 10. juuli 2014. aasta kohtuotsus *Impresa Pizzarotti* (C-213/13, EU:C:2014:2067, punkt 62); 6. oktoobri 2015. aasta kohtuotsus *Târșia* (C-69/14, EU:C:2015:662, punkt 30) ja 29. juuli 2019. aasta kohtuotsus *Hochtief Solutions Magyarországi Fióktelepe* (C-620/17, EU:C:2019:630, punkt 60).

³⁴ High Courti (kõrge kohus) 23. aprilli 2021. aasta otsus *Right to Know vs. An Taoisach* ([2021] IEHC 233, punkt 35).

55. Selle õiguse kasutamise korral võivad nii võrdväarsuse kui ka tõhususe põhimõtte viia selleni, et eelotsusetaotluse esitanud kohus peab jätma 1. juuni 2018. aasta kohtuotsuses tehtud seadusjõustunud järeldused arvesse võtmata.

56. *Võrdväarsuse põhimõtte* nõuab, et eelotsusetaotluse esitanud kohus kasutaks oma kaalutusõigust liidu õigusega seotud küsimuste puhul samal viisil nagu puhtalt riigisiseste kohtuasjade puhul. On tõsi, et eelotsusetaotluse esitanud kohus ei ole esitanud konkreetseid andmeid Iirimaa praktika kohta. Inglise *common law* – mis on võrreldav Iirimaa õigusega – peab aga väga oluliseks seda, kas poolel, kelle vastu tuginetakse varasemas kohtuotsuses sisalduvale seadusjõustunud järeldusele, oli võimalus seda järeldust apellatsioonkaebusega vaidlustada.³⁵

57. Kuna Right to Know, Iirimaa ja eespool viidatud 23. aprilli 2021. aasta kohtuotsus käsitlevad küsimust, kas Right to Know sai 1. juuni 2018. aasta kohtuotsuse peale esitada apellatsioonkaebuse, on sellel aspektil Iirimaa praktikas ilmselt samasugune roll. Eespool nimetatud arutluskäigu alusel näib sellise apellatsioonkaebuse esitamise võimalus kaheldavana.

58. Kuigi Iirimaa väidab, et Right to Know oleks saanud esitada 1. juuni 2018. aasta kohtuotsuse peale apellatsioonkaebuse, seavad 23. aprilli 2021. aasta kohtuotsus ja Right to Know märkused selle väite kahtluse alla. Kuna Right to Know saavutas selle, et 1. juuni 2018. aasta kohtuotsusega tema teabetaotluse rahuldamata jätmise otsus tühistati, esines oht, et kohtuotsuse põhjenduste teatud osade peale esitatud apellatsioonkaebus oleks rahuldamata jäetud põhjendusega, et see on esitatud liiga vara.³⁶

59. Lõppkokkuvõttes vastaks see õiguslikule olukorrale liidu kohtutes. Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 teise lõigu esimese lause kohaselt võib otsuse edasi kaevata (vaid) pool, kelle nõue on osaliselt või tervikuna rahuldamata jäetud. Seevastu on vastuvõetamatu apellatsioonkaebus, milles nõutakse vaid apellandile lõppkokkuvõttes soodsa kohtuotsuse põhjenduste muutmist.³⁷ Isegi põhimõtteliselt vastuvõetava apellatsioonimenetluse raames on teatud vastuväited, mis on suunatud üksnes sisulise otsuse põhjenduste vastu, õiguskaitse huvi puudumise tõttu vastuvõetamatud, kui asjaomane pool ei esita samal ajal vastuväiteid sisulise otsuse vastu.³⁸

60. Kui Right to Know 1. juuni 2018. aasta kohtuotsuses tehtud järeldust tegelikult vaidlustada ei saanud, on see oluline mitte ainult võrdväarsuse põhimõtte, vaid ka *tõhususe põhimõtte* kohaldamise seisukohast.

³⁵ Court of Appeal (England & Wales) (apellatsioonikohus (Inglismaa ja Wales), Ühendkuningriik) 20. mai 2021. aasta otsus Thomas -v- Luv One Luv All Promotions Ltd (A3/2020/1485, [2021] EWCA Civ 732, punktid 44–48 ja 51–75).

³⁶ High Courti (kõrge kohus) 23. aprilli 2021. aasta otsus Right to Know vs. An Taoisach ([2021] IEHC 233, punkt 48).

³⁷ 25. juuli 2018. aasta kohtuotsus Société des produits Nestlé jt vs. Mondelez UK Holdings & Services (C-84/17 P, C-85/17 P ja C-95/17 P, EU:C:2018:596, punkt 42) ning 29. aprilli 2022. aasta kohtumäärus Valvis Holding vs. Sun Stars & Sons ja Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Amet (C-420/21 P, ei avaldata, EU:C:2022:340, punkt 22).

³⁸ Samamoodi 6. oktoobri 2009. aasta kohtuotsus GlaxoSmithKline Services vs. komisjon (C-501/06 P, C-513/06 P, C-515/06 P ja C-519/06 P, EU:C:2009:610, punktid 23–25); 21. detsembri 2011. aasta kohtuotsus Iride vs. komisjon (C-329/09 P, ei avaldata, EU:C:2011:859, punktid 48–50) ning 9. novembri 2017. aasta kohtuotsus TV2/Danmark vs. komisjon (C-649/15 P, EU:C:2017:835, punktid 61–63).

61. Esmapilgul näib, et apellatsioonkaebuse puudumine ei ole kuigi tõsine takistus õiguse kasutamisel. Seda seetõttu, et tõhusa kohtuliku kaitse põhimõte, mis suures osas kattub tõhususe põhimõttega,³⁹ annab isikule liidu õiguse kohaselt õiguse pöörduda ühe kohtu poole, mitte aga õigust mitmeastmelisele kohtumenetlusele⁴⁰. Käesolevas asjas näitab 1. juuni 2018. aasta kohtuotsus, et õigus pöörduda kohtu poole oli olemas.

62. Käesoleval juhul kaasneks aga apellatsioonkaebuse puudumisega poolte võrdsuse põhimõtte rikkumine. Nimelt tuleb eeldada, et vastaspoolel – An Taoiseachil (Iiri peaminister) – kui kohtuvaidluse kaotanud poolel oli 1. juuni 2018. aasta kohtuotsuse vaidlustamise võimalus täiesti olemas.

63. Poolte võrdsuse põhimõte on lahutamatu osa isikutele liidu õiguse raames harta artikliga 47 ette nähtud tõhusa õiguskaitse põhimõttest.⁴¹ See kaasneb õiglase kohtumenetluse mõiste endaga ja tähendab kohustust anda kummalegi poolele mõistlik võimalus oma seisukoha ja tõendite esitamiseks tingimustes, mis ei asetaks ühte neist oma vastasega võrreldes oluliselt ebasoodsamasse olukorda.⁴²

64. Siiski on tegemist oluliselt ebasoodsama olukorraga, kui poolele on siduv järeldus, mis hiljem osutub ebasoodsaks, samal ajal kui vastaspool, kes saab sellest järeldusest eelise, võib valida, kas seda järeldust vaidlustada või aktsepteerida.

65. Kaks aspekti, millele viitab eelotsusetaotluse esitanud kohus neljandas küsimuses, nimelt eelotsusetaotluse esitamisest loobumine seadusjärgestunud kohtuotsuses ja lüngad poolte märkustes, on samuti huvipakkuvad, kuid ei ole iseenesest otsustavad.

66. Seega võib tõsiasia, et 1. juuni 2018. aasta kohtuotsuseni viinud menetluses ei esitatud Euroopa Kohtule eelotsusetaotlust, pigem toetada seisukohta, et õigusküsimuse, mille kohta on juba olemas seadusjärgestunud otsus, võib uuesti läbi vaadata. Kuna aga eelotsusetaotluse esitamise kohustus puudub, on see tõsiasia kaalumisel siiski suhteliselt väikese kaaluga.⁴³

67. Tõsiasia, et pooled ja eelkõige Right to Know ei viidanud 1. juuni 2018. aasta kohtuotsuseni viinud menetluses Euroopa Kohtu olemasolevale asjakohasele praktikale, toetab seevastu pigem seisukohta, et viidatud kohtuotsuses tehtud järeldused on neile siduvad. Seda seetõttu, et sellisel juhul ei ole nad teinud kõiki mõistlikke jõupingutusi, et saavutada neile soodne õige otsus. Veelgi enam kehtib see juhul, kui asjaomases menetlusõiguses on kohaldatav põhimõte, mille kohaselt peavad pooled nimetama asjaomased pretsedendid. Kuid isegi see aspekt on vaid väikese kaaluga, sest pretsedentide nimetamata jätmise tõttu oleks High Court (kõrge kohus) pidanud eelotsusetaotluse esitamist suuremal määral kaaluma juba esimeses menetluses. Lisaks sellele tehti mõistet „asutusesisene teabevahetus“ käsitlev keskne kohtuotsus⁴⁴ alles pärast 1. juunit 2018.

³⁹ Vt minu ettepanek kohtuasjas Puškár (C-73/16, EU:C:2017:253, punktid 49–51 ja seal viidatud kohtupraktika).

⁴⁰ 28. juuli 2011. aasta kohtuotsus Samba Diouf (C-69/10, EU:C:2011:524, punkt 69) ning 17. juuli 2014. aasta kohtuotsus Sánchez Morcillo ja Abril García (C-169/14, EU:C:2014:2099, punkt 36).

⁴¹ 6. novembri 2012. aasta kohtuotsus Otis jt (C-199/11, EU:C:2012:684, punkt 48); 17. juuli 2014. aasta kohtuotsus Sánchez Morcillo ja Abril García (C-169/14, EU:C:2014:2099, punkt 48) ning 16. oktoobri 2019. aasta kohtuotsus Glencore Agriculture Hungary (C-189/18, EU:C:2019:861, punkt 61).

⁴² 6. novembri 2012. aasta kohtuotsus Otis jt (C-199/11, EU:C:2012:684, punkt 71); 28. juuli 2016. aasta kohtuotsus Conseil des ministres (C-543/14, EU:C:2016:605, punkt 40); 16. mai 2017. aasta kohtuotsus Berlioz Investment Fund (C-682/15, EU:C:2017:373, punkt 96) ja 16. oktoobri 2019. aasta kohtuotsus Glencore Agriculture Hungary (C-189/18, EU:C:2019:861, punkt 61).

⁴³ Eelotsusetaotluse esitamise kohustuse rikkumise tagajärgede kohta vt 13. jaanuari 2004. aasta kohtuotsus Kühne & Heitz (C-453/00, EU:C:2004:17, punktid 27 ja 28). Vt ka 4. oktoobri 2012. aasta kohtuotsus Byankov (C-249/11, EU:C:2012:608, punktid 77 ja 78) ning 20. detsembri 2017. aasta kohtuotsus Incyte (C-492/16, EU:C:2017:995, punktid 47 ja 48).

⁴⁴ 20. jaanuari 2021. aasta kohtuotsus Land Baden-Württemberg (asutusesisene teabevahetus) (C-619/19, EU:C:2021:35, punkt 28).

68. Kolmandale ja neljandale küsimusele tuleb seega vastata nii, et kooskõlas võrdväarsuse ja tõhususe põhimõttega peab liikmesriigi kohus selleks, et taastada asjaomase olukorra kooskõla liidu õigusega, jätma seadusjõustunud järeldused arvesse võtmata, kui riigisiseste menetlusnormide kohaselt on see võimalus puhtalt riigisiseses olukorras kasutatav. Kuivõrd kohtul on kaalutusõigus, peab ta eelkõige arvesse võtma, kas poolel, kelle kahjuks on seadusjõustunud järeldus tehtud, oli võimalus seda järeldust apellatsioonkaebusega vaidlustada ja kas pooled olid selles osas võrdsed. See, kas enne seadusjõustunud otsuse tegemist esitati Euroopa Kohtule eelotsusetaotlus või kas pooled juhtisid enne selle otsuse tegemist liikmesriigi kohtu tähelepanu Euroopa Kohtu asjaomasele praktikale, on kaalutusõiguse teostamise seisukohast seevastu väiksema tähtsusega.

V. Ettepanek

69. Eeltoodule tuginedes teen Euroopa Kohtule ettepaneku teha järgmine otsus:

1. Protokollid, mis on koostatud liikmesriigi täitevvõimu ametlikel nõupidamistel, mille raames valitsuse liikmed kogunevad ja tegutsevad kollektiivse organina, tuleb nendes sisalduva keskkonnateabega tutvumise õiguse taotlemisel liigitada „asutusesiseseks teabevahetuseks“ direktiivi 2003/4/EÜ keskkonnateabele avaliku juurdepääsu kohta artikli 4 lõike 1 punkti e tähenduses. Kui kõnealused nõupidamised on menetluse viimane etapp, on ühtlasi tegemist „riigiasutuse tööga“ direktiivi artikli 4 lõike 2 punkti a tähenduses.
2. Liikmesriigi kohtute otsuste seadusjõu küsimus kuulub liikmesriikide menetlusautonoomia alla. Siiski kehtib võrdväarsuse ja tõhususe põhimõte.
 - a) Tõhususe põhimõte ei nõua kohtuotsuse seadusjõu piiramist resolutsiooni toetamiseks vajalike põhjendustega.
 - b) Kooskõlas võrdväarsuse ja tõhususe põhimõttega peab liikmesriigi kohus selleks, et taastada asjaomase olukorra kooskõla liidu õigusega, jätma seadusjõustunud järeldused arvesse võtmata, kui riigisiseste menetlusnormide kohaselt on see võimalus puhtalt riigisiseses olukorras kasutatav. Kuivõrd kohtul on kaalutusõigus, peab ta eelkõige arvesse võtma, kas poolel, kelle kahjuks on seadusjõustunud järeldus tehtud, oli võimalus seda järeldust apellatsioonkaebusega vaidlustada ja kas pooled olid selles osas võrdsed. See, kas enne seadusjõustunud otsuse tegemist esitati Euroopa Kohtule eelotsusetaotlus või kas pooled juhtisid enne selle otsuse tegemist liikmesriigi kohtu tähelepanu Euroopa Kohtu asjaomasele praktikale, on kaalutusõiguse teostamise seisukohast seevastu väiksema tähtsusega.